

Ellentétes az Uniós joggal a Kúria jogegységi döntése. (2014.02.07)

Az állampolgároknak alapvető elvárása, hogy a bíróságok egy közigazgatási perbe vitt jogainak elbírálása esetén az adott ügyet a jogszabályi keretek között bírálja el. Lehetetlenné teszi az önkéntes jogkövetést, ha a bíróságok általános jogelvekre hivatkozással felülírhatnak hatályos törvényi rendelkezéseket. Az önkéntes jogkövetés azt jelenti, hogy az adózónak el kell tudnia dönteni, hogy melyik a tevékenységének leginkább megfelelő jogszabály. E körben megvalósulhat a bíróságok Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmező tevékenysége. A Kúria 3/2013. közigazgatási jogegységi döntése azonban az általános jogelvekből levezetve azon az állásponton maradt, hogy az adózó tevékenységének adekvát jogszabályi rendelkezése az Sza tv. 58.§ (8) bekezdése. Ezt követően vont le a Kúria azt a jogkövetkeztetést, hogy az Art. 16.§ -ban meghatározott ügyfélkérelmen alapuló bejelentkezési kötelezettség akkor is megvalósul, ha nem valósul meg, továbbá az adólevonási jog feltétele is megvalósul akkor is, ha nem (?!). Az ilyen döntés alkalmas arra, hogy megingassa a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat és a bírói döntések tekintélyét. **Míg az általános jogszabályok még korlátlan mérlegelési jogot adnak a bírói jogértelmezésben, addig a speciális szabályok határozzák meg a jogszerűségi mércét a bírói döntés számára.**

A Kúria jogegységi döntése túl azon, hogy saját korábbi döntéseivel szembefordult, túl azon, hogy figyelmen kívül hagyta a Legfőbb Ügyész álláspontját, az alanyi adómentesség választhatóságának kérdésben szembe ment az Uniós joggal. Az **Európai Unió 2006/112/EK (Áfa) irányelve** ugyanis a tagállamok részére kötelező jelleggel előírja, az adózók nyilvántartását.

213. cikk (1) ***Minden adóalany bejelenti adóalanyként folytatott tevékenységének megkezdését, módosítását vagy megszüntetését.***

214. cikk (1) ***Valamennyi tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a következő személyeket egyedi adószámmal tartsa nyilván:***

a) a 9. cikk (2) bekezdésében említettek kivételével ***minden adóalany, aki az érintett tagállam területén olyan termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást végez, amely őt a levonási jog gyakorlására jogosítja,***

A magyar jog: Art 16.§ (2) bekezdés: „Az adóköteles tevékenységet folytatni ***kívánó*** adózó adószám megállapítása végett köteles az állami adóhatóságnál bejelentkezni.”

Tehát az EU áfa irányelve csak azon adóalanyok számára írja elő kötelező jelleggel az egyedi adószámmal nyilvántartást, aki **adólevonási jog gyakorlására jogosult**. Az alanyi adómentes adóalany sem áfa fizetésre nem kötelezett, sem adólevonásra nem jogosult. Így összhangban az áfa irányelv 213. és 214. cikkével az alanyi adómentes határon belül az adóalany nem köteles az Art. 16.§ (1) –(2) bekezdése szerinti

bejelentkezésre. Az alanyi adómentességet a bejelentési kötelezettség esetleges mulasztása esetén is vélelmezni kell összhangban az Áfa irányelv 213-214. cikkében foglaltakkal. Az adóhatóságnak nem elég azt megállapítani, hogy a magánszemély gazdasági tevékenységet végzett, azt is vizsgálnia kell, hogy milyen gazdasági tevékenységet. ***Az alanyi adómentességi határ éppen azt hivatott biztosítani, hogy a magánszemélynek az alanyi adómentes határig ne kelljen áfa alanyként viselkednie.*** A bejelentési kötelezettség elmulasztása – szemben a jogegységi döntésben foglaltakkal - nem eredményezi az adótörvényekben foglalt rendelkezések megkerülését az alanyi adómentességi határig. ***Azzal, hogy a magánszemély nem jelentkezett be adóalanyként, nem helyezte magát kedvezőbb pozícióba azzal az adózóval szemben, aki bejelentkezett ugyan, de az alanyi adómentességet választotta.***

A Kúria jogegységi döntése kötelező a bíróságokra így a folyamatban lévő perekben kérni kell a bíróságoktól, hogy - a 3/2013. számú közigazgatási jogegységi döntés indoklásban foglalt Uniós jogba ütközés kiküszöbölése céljából - előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzenek az Európai Unió Bírósága előtt, mert anélkül felperes nem tudja érvényesíteni álláspontját. Az előzetes döntéshozatali eljárás feltételei ez esetben fennállnak, sőt kötelezettségként kell kezelni. Az alábbi kérdések előzetes döntéshozatalra előterjesztését célszerű kérni:

- 1. Összeegyeztethető-e a 112/2006 EK. rendelet 213. cikk (1) bekezdésében és a 214. cikk (1) bekezdésben foglalt bejelentési kötelezettséggel az a magyar nemzeti gyakorlat, amelyik - az alanyi áfa mentes határon belül - áfa köteles tevékenységet folytatni nem kívánó magánszemélytől megköveteli a szabályszerű bejelentkezést?**
- 2. Egy utólagos ellenőrzéskor az adóhatóság átveheti-e a magánszemély döntési jogosultságát és a méltányos eljárás elvének mellőzésével kizárhatja-e az alanyi adómentesség választási lehetőségét?**

A teljesen szakszerűtlen, téves Kúria jogegységi döntéssel szemben az Európai Unió Bírósága léphet fel, mint ahogy az már megtörtént számos esetben. A bíróságoknak nem az adóhatósággal „édes-kettesben” összeborulva kellene ítélniük, hanem igénybe kellene venniük azt a speciális adózási szakértelmet, amivel az okleveles adószakértők rendelkeznek. Az adójogszabályok értelmezése az okleveles adószakértők számára szakkérdés. Ezt kellene belátniuk a szakértelemtől egyelőre irtózó bírónak.

Angyal József okleveles adószakértő, igazságügyi adó- és járulékszakértő
www.angyalado.hu